

Uchwała Nr I/30/2022
Rady Seniorów w Gdańsku
z dnia 23 listopada 2022 r.

**w sprawie problemów i działań na rzecz środowiska senioralnego Dzielnicy Gdańsk –
Śródmieście**

Na podstawie rozdziału 2 §3 pkt 1,2,3,6,8,9 i 10; §4 pkt 4,5 i § 5 pkt 3 statutu Rady Seniorów w Gdańsku stanowiącego załącznik do Uchwały Nr LV/1622/18 Rady Miasta Gdańska z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie powołania Rady Seniorów w Gdańsku, uchwała co następuje:

Analiza problemów osób starszych powyżej 60 roku życia w Gdańsku i dzielnicy Śródmieście nie może pominąć aktualnej sytuacji gospodarczej oraz finansowej Miasta. Jest ona wyjątkowo trudna, głównie z powodu bardzo wysokiej inflacji, w tym drastycznego wzrostu cen energii. Również centralne rozwiązania podatkowe PIT („Polski Ład”) zubożyły Miasto i jego mieszkańców, czego efektem jest najwyższy od 1990 r. deficyt budżetowy w wysokości 768 mln zł. Wpływy Miasta z podatku PIT w 2023 spadną w porównaniu do 2020 o 4,1% tj. 523 mln zł., zaś tzw. rekompensata za te straty z budżetu państwa wyniesie planowo 132 mln, więc realne straty to ok. 390 mln zł. Sytuację tę obrazuje przykładowo koszt opieki w DPS nad osobą starszą w 2022 – 56.400, w 2023 – 68.400, czyli wzrost o 12 tys. tj. aż 21,3%! Warto dodać, że Polsce poniżej minimum egzystencji znajduje się 1,6 mln osób, w tym 246 tys. seniorów i 333 tys. dzieci. Biorąc powyższe pod uwagę przyjmujemy i wspieramy projekt budżetu Miasta na 2023 oraz apel pani Prezydent Gdańska Aleksandry Dulkiewicz, abyśmy wspólnie z powagą i pełną świadomością stanęli jako Gdańscy Seniorzy wobec tych wyzwań budżetowych wymagających często wyrzeczeń i programu oszczędnościowego każdego z nas. Ograniczenia będą dotyczyły w pierwszym rzędzie nowych inwestycji, natomiast najmniejsze cięcia będą obejmowały zgodnie z naszymi wnioskami politykę społeczną, w tym pomoc rodzinie i opiekę, co w pełni aprobujemy. W tym aspekcie Rada Seniorów w Gdańsku skupi się siłą rzeczy w swych działaniach przede wszystkim na zdaniach optymalizujących organizację, przepływ informacji, szkolenia oraz bezinwestycyjne inicjatywy środowisk senioralnych. W trudnym czasie dla gospodarki zmniejsza się też niestety liczba życzliwych sponsorów organizacji senioralnych.

Dzisiejsza Uchwała dotyczy głównie Dzielnicy Gdańsk – Śródmieście, z odniesieniem do problemów i środowisk senioralnych w całym Gdańsku. Jednak Śródmieście z zabytkowymi Głównym i Starym Miastem, najważniejszymi instytucjami i urzędami, największymi zdarzeniami kulturalno-społecznymi (np. Jarmark Dominikański), intensywnym ruchem turystycznym a jednocześnie licznym i aktywnym środowiskiem senioralnym, to najważniejsza dzielnica Gdańska.

Dzielnica Śródmieście jest też czołową, gdańską jednostką pomocniczą skutecznie realizując zasadę subsydiarności. Rada i Zarząd Dzielnicy działają dynamicznie inicjując wiele ogólnomiejskich wydarzeń, jak np. „parada seniorów”. Rzetelnie wspierają środowiska seniorów przeznaczając na projekty senioralne w 2022 r. 45. 700 zł tj. 16,73% całego budżetu

Dzielnicy, co w znacznym stopniu przekracza nawet postulat RS skierowany uchwałą do gdańskich rad dzielnic. Modelowo też układa się współpraca Rady Seniorów z Radą Dzielnicy Śródmieście, szczególnie podkreślamy duże zasługi i zaangażowanie przewodniczącego Zarządu Maximiliana Kieturakisa.

Na terenie dzielnicy Śródmieście działa wiele świetnych organizacji senioralnych, a w szczególności: Klub Seniora Motława z Heleną Turk, Fundacja Forum ze Stowarzyszeniem Społeczno-Kulturalnym i Domem Sąsiedzkim przy ul. Stajennej z Edytą Kondracką i Leną Ormińską, Stowarzyszenie „Waga” i „Biskupia Górka” z Domem Sąsiedzkim, którym kieruje z-ca Przewodniczącego Rady Seniorów – Anna Butrym, Inkubator Sąsiedzkiej Energii na Dolnym Mieście, Dienne Domy Pomocy „Wigor” czy nowoczesne Centrum Pracy Socjalnej MOPR przy ul. Reduta Wyskok 6. Członkowie Rady Seniorów są często bezpośrednio związani z NGO-sami Śródmieścia, w wielu przypadkach nawet nimi kierując, co ułatwia współdziałanie. Warto też wspomnieć o firmach wspierających w Śródmieściu, to m.in. Hotel „Novotel”, Hotel „Central”, kino „Kameralne”, Fundacja „Parkowisko” oraz placówki handlowo-gastronomiczne uczestniczące w akcji „Tańsza kawka dla seniora”. Środowisko senioralne Śródmieścia jest zintegrowane i aktywne, a wraz z Radą Dzielnicy, dzięki budżetowi i grantom miejskim realizują np. takie projekty jak: zajęcia edukacyjne, warsztaty pisarskie, wigilie seniorów, święta ulic i wspomniana sztandarowa „Parada seniorów”. Z inicjatywy przewodniczącej Klubu Motława członka Rady Seniorów Heleny Turk wydawany jest magazyn senioralny „Ławeczka”. Jako rzecz wyjątkową należy podkreślić zrealizowanie przez Radę i Zarząd Dzielnicy z udziałem Miasta i Marszałka woj. Pomorskiego – zagospodarowanie Parku Barbary, gdzie kończone są festynami „Parady seniorów”. Oceniając pozytywnie dotychczasowe zaangażowanie i efekty działań środowiska senioralnego, ich organizacji, Klubów Seniora, Domów sąsiedzkich oraz Rady Dzielnicy Śródmieście, Rada Seniorów w Gdańsku widzi potrzebę podjęcia następujących, dalszych inicjatyw i zadań:

§1.

Proces starzenia się mieszkańców Gdańska (podobnie jak województwa i Polski) w sposób szczególny przebiega w Dzielnicy Śródmieście, skąd młodzi, pracujący mieszkańcy tej dzielnicy migrują do dzielnic ościennych, głównie Gdańska Południe. Powoduje to relatywny do ubytku mieszkańców spadek dochodów Dzielnicy, niezależnie od frekwencji wyborczej, kryzysu gospodarczego i upadku wielu firm. Budżet dzielnicy w 2020 r. wyniósł 282.800,00 zł a w 2022 – 273.072,00 zł. Postulujemy w związku powyższym uwzględnienie tego zjawiska w budżecie Miasta, polityce inwestycyjnej, lokalowej oraz grantowej;

§2.

Powszechnym i najbardziej negatywnie odczuwalnym problemem osób starszych w Śródmieściu jest brak osób świadczących usługi opiekuńcze i pielęgnacyjne na ich rzecz. Ten drastyczny spadek zatrudnienia w tej sferze wynika przede wszystkim z bardzo niskich stawek płacowych. Zdając sobie sprawę z ograniczeń budżetowych Miasta wnioskujemy jednak o pilne podwyższenie płac tej grupy zatrudnionych, w oparciu o 18% poziom inflacji.

- a. postulujemy przeprowadzenie stosownych szkoleń – Ukrainek – uchodźczyń, które zamieszkały w Gdańsku, a następnie stworzenia im różnych zachęt do podjęcia pracy jako opiekunek seniorów;

§3.

Ważnym aspektem usług opiekuńczych jest ustalenie liczby osób osamotnionych, oczekujących opieki i pomocy. Istotną przeszkodą w dotarciu do nich przez MOPR są przepisy RODO. Dużego taktu wymaga też uzyskanie zaufania potrzebujących pomocy oraz ich zgody na jej udzielenie. MOPR i CPS mogłyby podjąć takie działania przy wsparciu wolontariatu sąsiedzkiego i szkolnego.

1. proponujemy przeprowadzenie szkoleń przez MOPR i Centrum Wolontariatu dla Klubów Seniora, domów sąsiedzkich oraz wszystkich zainteresowanych w zakresie wolontariatu sąsiedzkiego, dającego szanse dotarcia do zagrożonych, osamotnionych seniorów;
2. proponujemy przekazanie stosownych informacji i zachęt na lekcjach wychowawczych w szkołach średnich Śródmieścia, a następnie szkoleń dla zainteresowanych uczniów odnośnie wolontariatu na rzecz zagrożonych alienacją, samotnych seniorów. Istotne byłby stosowne adnotacje na świadectwach szkolnych o pracy w wolontariacie. (Uzgodnienie Miasta z Ministerstwem Edukacji i Nauki oraz Kuratorium Oświaty);

§4.

W optymalizacji celowej środków budżetowych i grantów miejskich na rzecz dzielnicy preferować:

1. Pracę organiczną i warsztaty edukacyjne aktywujące jak największą liczbę seniorów zagrożonych wykluczeniem.
2. Omawianie obowiązków i odpowiedzialności obywatelskiej, edukację ekonomiczną, przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu oraz praw przysługujących seniorom.
3. Szkolenie liderów zespołów senioralnych.
4. Cykliczność zajęć i szkoleń;

§5.

Zwracamy uwagę na zwiększenie efektywności i kontrolę Miasta przyznawanych grantów, które w Dzielnicy Śródmieście są generalnie kierowane i wykorzystywane celowo oraz rozliczane bez zastrzeżeń;

§6.

W nawiązaniu do corocznych świątecznych działań pomocowych dla seniorów Dzielnicy Śródmieście liczymy na uwzględnienie tegorocznych, szczególnie negatywnych zjawisk – rekordową inflację w tym wzrost żywności i energii. Problem ubóstwa i biedy jest coraz bardziej odczuwalny przez gdańskich seniorów;

§7.

Od początku Kadencji Rada Seniorów wspiera projekt tworzenia „dzielnicowych centrów inicjatyw senioralnych” jako pełniejszej oferty, oprócz istniejących już struktur senioralnych. Taka potrzeba istnieje też w Śródmieściu poprzez przegląd wykorzystania istniejących obiektów, jak np. Pałac Młodzieży, który mógłby z pewnością służyć także seniorom;

§8.

Wnosimy do Miasta o bezwzględne utrzymanie programu „Teleopieki”, a w miarę możliwości powiększenie liczby osób objętych projektem o dalsze 20-50 osób. Projekt ten najlepiej rozwija się w Dzielnicy Śródmieście;

§9.

Z niepokojem odnotowujemy istotne zwiększenie liczby przestępstw w stosunku do seniorów metodami „na wnuczka”, „policjanta” i wielu innych sposobów oszustw. Liczymy na dalsze stałe, cykliczne spotkania środowisk senioralnych z Policją w celu zapobiegania tym oszustwom, tak jak ostatnia impreza p.n. „Mamy WIGOR” w DDP przy ul. Św. Barbary. Niestety o 25% wzrosła też liczba przestępstw (kradzieże, rozboje, przemoc domowa) w związku z przyjazdem do Śródmieścia uchodźców ze Wschodu;

§10.

Wnoskujemy o lepszą i ściślejszą koordynację działań Policji i Straży Miejskiej w nawiązaniu do dawnych, wspólnych patroli, dla dobra mieszkańców, w tym seniorów. Szczególnie dotyczy to wymiany informacji i współdziałania w zakresie awantur i hałasu. W tym też aspekcie wyrażamy pogląd o konieczności ustawowego ustanowienia w Polsce Policji Muncypalnej (Miejskiej), co jest standardem w całej Europie;

§11.

Apelujemy do klubów seniora i organizacji senioralnych o rozpropagowanie i zainstalowanie aplikacji „Moja Komenda”, która ułatwi szybki dostęp do dzielnicowych dla seniorów danej dzielnicy;

§12.

Wnosimy do Miasta o pilne dokonanie przeglądu, napraw i ewentualnej wymiany, kamer oraz urządzeń w studiach monitoringu w gdańskich Komisariatach Policji, w pierwszym rzędzie w Komisariacie II w Śródmieściu;

§13.

Z satysfakcją odnotowujemy stworzenie przejść naziemnych w Śródmieściu, co postulowali liczni seniorzy i niepełnosprawni. Liczymy na kolejne usprawnienia poprzez budowę przyjaznych przejść naziemnych w dzielnicy, zgodnie z propozycjami Rady Dzielnicy i organizacji senioralnych;

§14.

Wnosimy o kontynuowanie w Śródmieściu akcji usprawniających poruszanie się seniorów poprzez:

1. Dalszą likwidacją wysokich krawężników;
2. Przegląd, ustawianie i oznakowanie słupków ograniczających wjazdy samochodów, jako przeszkody dla pieszych, w tym niedowidzących;
3. Określenie poprzez ankiety i wywiady w środowisku senioralnym głównych szlaków-tras poruszania się seniorów w celu optymalnego ustawiania ławek i tworzenia terenów zielonych;

§15.

Wnosimy do Miasta, Policji i Komisji Ruchu Drogowego o stopniowe, ale finalnie całkowite wprowadzenie strefy 30 (30 km/g) w Dzielnicy Śródmieście, poczynając od Głównego i Starego Miasta, co spowoduje spadek emisji spalin o 25 % i wzrost bezpieczeństwa;

§16.

Wnosimy do Miasta, Policji i Komisji Ruchu Drogowego o całkowity zakaz wjazdu samochodów „zewnętrznych” na Główne Miasto (poza mieszkańcami, dostawcami oraz okresowo inwestycjami);

§17.

Wnosimy o zwiększenie w sezonie jesienno-zimowym przez służby miejskie liczby kontroli rowerów i hulajnóg pod względem oświetlenia, szybkości, miejsc poruszania się oraz pozostawiania hulajnóg;

§18.

Wnioskujemy o nasilenie kontroli i szybkości reakcji poziomu hałasu w Dzielnicy Śródmieście w czasie weekendów. Zwrócić uwagę szczególnie na obszar pomiędzy ul. Szeroką i Ogarną z ul. Długą;

§19.

Wspieramy utworzenie „Parku Kulturowego” na terenie Śródmieścia, w pierwszym rzędzie na obszarze Głównego Miasta, co ułatwi głównie Straży Miejskiej skuteczniejszą egzekucję przepisów;

§20.

Wnosimy o wprowadzenie w pojazdach komunikacji publicznej, miejskiej (ZTM, ZKM) nagrania apelu – prośby o udostępnienie miejsca osobom starszym;

§21.

Wspieramy aktywność Gdańska oraz dzielnicy Śródmieście w nowatorskim podejściu do zjawiska bezdomności, gdzie problem ten występuje w sposób najbardziej widoczny. Program i projekt „Najpierw mieszkanie” realizowany wg standardów światowych prowadzą 3 polskie miasta: Warszawa, Wrocław i Gdańsk. Doceniamy pierwsze efekty tego projektu (10 mieszkań) z 90% skutecznością „wyjścia z bezdomność” Pozostaje 120 osób bezdomnych, którzy utracili swoje mieszkanie w mieście;

§22.

Za przykładem Rady i Zarządu Dzielnicy Śródmieście apelujemy do wszystkich Rad Dzielnic o udostępnianie swoich siedzib i pomieszczeń klubom seniora oraz innym aktywnym organizacjom senioralnym w celu lepszego wykorzystania tych obiektów na szkolenia, warsztaty i spotkania;

§23.

Z inspiracji Zarządu Dzielnicy Śródmieście popieramy zorganizowanie pod egidą Miasta seminarium n.t. wzajemnych relacji i koordynacji działań Miasta i Dzielnic. Czy Dzielnice powinny być przedłużeniem lokalnych działań Miasta z powieleniem w skali „mikro” jego kompetencji, czy też winny działać komplementarnie, uzupełniając realizując zasadę pomocniczości. Dyskusja taka z uwzględnieniem tematyki senioralnej, może być twórczym antidotum przed rutynizacją pewnych działań zarówno Miasta, jak i Dzielnic;

§24.

Wnosimy do Miasta o włączenie Rady Seniorów i organizacji senioralnych do kontaktów i współpracy w zakresie realizacji dwustronnych umów (porozumień) Gdańska z miastami „bliźniaczymi” lub zaprzyjaźnionymi;

§25.

Jakiegokolwiek działania Rady i Zarządu Dzielnicy Śródmieście są otwarte na wszelką współpracę z organizacjami senioralnymi, dajemy pod rozwagę i wnosimy o stworzenie pierwszej w Gdańsku Rady Seniorów przy Radzie Dzielnicy Śródmieście.

Przewodniczący Rady Seniorów

w Gdańsku

/-/Aleksander Żubrys

UZASADNIENIE

Podjęcie niniejszej uchwały jest uzasadnione problemem starzenia się mieszkańców Gdańska, a w szczególności dzielnicy Śródmieście. Młodszy, pracujący mieszkańcy Śródmieścia z racji cen zakupu i wynajmu mieszkań przenoszą się do innych dzielnic, z niższymi stawkami. Z drugiej strony środowiska senioralne Śródmieścia są bardzo aktywne, szczególnie we współdziałaniu z Radą i Zarządem Dzielnicy Śródmieście, dlatego ich doświadczenia warto upowszechniać w całym mieście, tak też będzie rozpropagowana niniejsza sesja Rady Seniorów i uchwała. Także bardzo dobrze trzeba ocenić współpracę Rady i Zarządu Dzielnicy z Radą Seniorów w Gdańsku. To druga „wyjazdowa” sesja Rady Seniorów po sesji na Wyspie Sobieszewskiej, chociaż formalnie odbyta w siedzibie Rady Seniorów, która znajduje się na terenie dzielnicy Śródmieście. Uchwała została wspólnie wypracowana przez Radę Seniorów i Zarząd Dzielnicy Śródmieście przy udziale Centrum Pracy Socjalnej MOPR, Policji i Straży Miejskiej. Liczymy, że pomoże ona nie tylko seniorom Dzielnicy Gdańsk- Śródmieście w osiągnięciu wyższej aktywności, satysfakcji, pozytywnego myślenia a w efekcie – sukcesów. Wiele elementów uzasadnienia uchwały zawarto też w jej preambule. Trzeba podkreślić, iż globalne sprawy miejskie dotyczące wszystkich dzielnic, w tym Śródmieścia, znajdują swoje odbicie również w uchwałach podjętych już uprzednio przez Radę Seniorów np. o bezpieczeństwie, profilaktyce zdrowotnej, ochronie środowiska czy o MOPR.

Wnioskodawca: Komisja ds. samorządu terytorialnego, tworzenia społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych i wymiany doświadczeń międzynarodowych.

Przewodniczący Rady Seniorów

w Gdańsku

/-/Aleksander Żubrys